

WPŁYW ROZTOCZY (ACARINA) NA GĘSTOŚĆ POPULACJI OGŁODKÓW (SCOLYTINAE)

BOHDAN KIEŁCZEWSKI i JACEK MICHALSKI

Katedra Ochrony Lasu WSR, Poznań

Roztocze zajmują niepoślednie miejsce wśród entomofagów, ograniczających liczebność populacji ogłodków. Dokładniejsze obserwacje chodników tych korników pozwoliły wyodrębnić wiele gatunków roztoczy, żerujących na jajkach, larwach czy poczwarkach, ewentualnie przebywających na ciele owadów doskonałych.

Trudności w oznaczaniu roztoczy ograniczają nas do podania poniżej zaledwie kilku gatunków, stosunkowo liczniej reprezentowanych.

1. *Micreremus brevipes* (Mich.) — znaleziony na *Scolytus* (*Scolytus*) *rugulosus* Müll. z *Prunus domestica* w Poznaniu.

2. *Pseudotarsonemoides eccoptogasteris* (Vitz.) — na *Scolytus* (*Scolytochelus*) *ensifer* Eichh. i *Scolytus* (*Scolytus*) *pygmaeus* Fabr. z *Ulmus carpinifolia* w Bielinku nad Odrą oraz na *Scolytus* (*Scolytus*) *rugulosus* Müll. z *Prunus domestica* w Poznaniu i *Scolytus* (*Scolytochelus*) *multistriatus* Marsh. z *Ulmus glabra* w Poznaniu.

3. *Lasioseius* (*Zercoseius*) *ometes* (Oudem.) na *Scolytus* (*Scolytus*) *mali* Bechst. z *Prunus domestica* w Poznaniu.

4. *Pseudocheylus* sp. na *Scolytus* (*Scolytochelus*) *ensifer* Eichh. z *Ulmus* sp. w Łodzi.

5. *Pyemotes* (*Pediculoides*) *scolyti* Oudem. — na *Scolytus* (*Scolytus*) *mali* Bechst. z *Prunus domestica* w Poznaniu, na *Scolytus* (*Scolytus*) *pygmaeus* Fabr. z *Ulmus glabra* w Poznaniu, na *Scolytus* (*Scolytochelus*) *multistriatus* Marsh. z *Ulmus glabra* w Poznaniu, na *Scolytus* (*Scolytochelus*) *ensifer* Eichh. z *Ulmus carpinifolia* w Poznaniu i na *Scolytus* (*Scolytochelus*) *multistriatus* Marsh. z *Ulmus* sp. w nadleśnictwie Tabórz koło Ostródy.

Z wymienionych gatunków najliczniej i najczęściej spotykany jest *Pyemotes scolyti* Oudem., który, ze względu na liczebność i powszechność występowania, może odegrać pewną rolę praktyczną w niszczeniu ogłod-

ków i mógłby zostać wykorzystany w odpowiednich okolicznościach do zwalczania ogłodków metodą biologiczną.

Omawiany gatunek jest szeroko rozprzestrzeniony, występuje na wielu szkodnikach gospodarczych i atakuje przede wszystkim jaja i larwy, niekiedy poczwarki, a przebywa na owadach doskonałych głównie w celach forezyjnych.

W chodnikach ogłodków często spotyka się jaja atakowane przez formy młodociane roztoczy, zwykle po dwie larwy na jajku, ewentualnie kilkanaście osobników na poczwarcie, do kilkudziesięciu pasożytów na larwie. Dość charakterystycznym symptomem, zdradzającym obecność tych roztoczy w chodnikach są białe szczątki samic, tkwiące często w kolebkach poczwarkowych.

Autorzy widzą możliwość sztucznej hodowli i introdukcji tych pasożytów z uwagi na dość łatwy ich rozwój w insektarium na gałązkach lub korze z chodnikami ogłodków oraz ze względu na zdolność przyczepiania się ich do ciała imagines gospodarzy.

Ogłodki z przyczepionymi do nich roztoczami można by wprowadzać do zagrożonego biotopu pod warunkiem uprzedniej ich sterylizacji przez napromieniowanie.

Б. Келчевски и Я. Михальски

ВЛИЯНИЕ КЛЕЩЕЙ (ACARINA) НА ПЛОТНОСТЬ ПОПУЛЯЦИЙ ЛУБОЕДОВ (SCOLYTINAE)

Резюме

Авторы подчеркивают значение вида *Pyemotes (Pediculoides) scolytii* Oudem. в ограничении численности лубоедов (*Scolytinae*) и обращают внимание на возможность интродуцирования этого клеща в связи с относительной легкостью его разведения.

Личинки клеща поражают яйца, личинок и куколок лубоедов, количественно преобладая над остальными видами паразитических клещей, обнаруженными авторами (*Micreremus brevipes* (Mich.), *Pseudotarsonemoides eccoptogasteris* (Vitz.), *Lasioseius (Zercoseius) ometes* (Oudem.), *Pseudocheylus* sp.).

B. Kiełczewski und J. Michalski

DER EINFLUSS DER ACARINA AUF DIE POPULATIONSDICHTE
DER SCOLYTINAE

Zusammenfassung

Die Verfasser betonen die Bedeutung der *Pyemotes (Pediculoides) scolyti* Oudem. bei der Populationseinschränkung der *Scolytinae* und suggerieren im Zusammenhang mit der verhältnismässig leichten Zucht Möglichkeiten der Introduction.

Die Larven dieser Art greifen Eier, Larven und Raupen der *Scolytinae* an und sind zahlenmässig deutlich den übrigen parasitierenden Acari-naarten überlegen, die durch die Verfasser gefunden wurden, und zwar: *Micreremus brevipes* (Mich.), *Pseudotarsonemoides eccoptogasteris* (Vitz.), *Lasioseius (Zercoseius) ometes* (Oudem.), *Pseudocheylus* sp.